

Handläggare

Maria Saario och Elin Fischer
Telefon: 08-508 25 403

Till

Socialnämnden
2016-12-13

Redovisning av planerade aktiviteter i Stockholms stad inom *Uppdrag Psykisk hälsa*

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av förvaltningens förslag till aktiviteter inom området *Uppdrag Psykisk hälsa*.

Gillis Hammar
förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Inom *Uppdrag Psykisk hälsa* har en länsövergripande handlingsplan upprättats i Stockholms län som omfattar analyser, mål, delmål och aktiviteter inom de utvalda fokusområdena. Utöver den länsövergripande handlingsplanen har varje kommun inventerat och påbörjat genomförande av aktiviteter som är anpassade efter lokala förutsättningar.

Under hösten har en inventering genomförts som har lett till förslag gällande aktiviteter för perioden 2016-2018, under förutsättning att stimulansmedel beviljas i samma nivå som för 2016.

Förvaltningen anser att behovsinventeringar behöver göras löpande i staden och planerade aktiviteter kan komma att förändras över tid utifrån att nya behov uppstår. Aktiviteterna som föreslås avser därför endast år 2016 till och med 2018.

Bakgrund

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Socialdepartementet finansierar arbetet som har sin organisatoriska placering på Sveriges kommuner och landsting. Syftet med överenskommelsen mellan Sveriges kommuner och landsting och Socialdepartementet 2016 är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Detta görs med målsättningen att befolkningen ska erbjudas individ- och behovsanpassade samt effektiva insatser av god kvalitet när det gäller området psykisk hälsa.

För 2016 har överenskommelsen bestått av två huvuddelar:

1. Framtagande av en gemensam handlingsplan med analyser mellan kommuner och landsting.
2. Medel för utveckling av befintliga, eller start av nya, ungdomsmottagningar.

Överenskommelsen har fem utvalda fokusområden:

- Förebyggande och främjande insatser
- Tillgängliga och tidiga insatser
- Enskildas delaktighet och rättigheter
- Utsatta grupper/specialiserade insatser
- Ledning, styrning och organisation

Länsövergripande handlingsplaner har upprättats som omfattar analyser, mål, delmål och aktiviteter inom de utvalda fokusområdena. Utöver den länsövergripande handlingsplanen har varje kommun inventerat och påbörjat genomförande av aktiviteter som är anpassade efter lokala förutsättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 7 december och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 8 december.

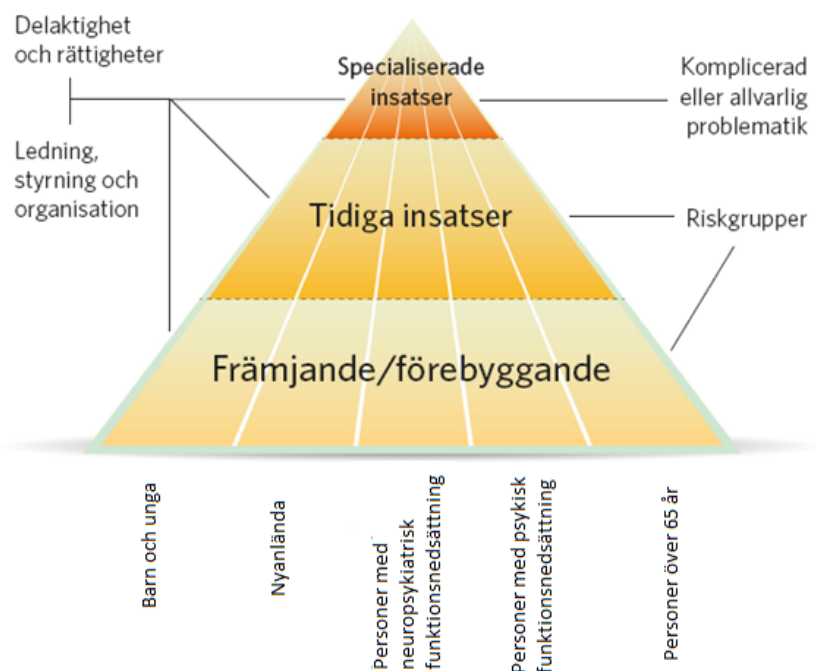
Ärendet

I Stockholms län har arbetet med framtagandet av en länsövergripande handlingsplan med analyser letts av Kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting. Nationell samordning för psykisk hälsa (NSPH Stockholms län) har deltagit i arbetet. Den länsövergripande handlingsplanen omfattar år 2016 till och med 2020. Emellertid tilldelas kommuner och landsting medel ett år i taget.

I Stockholms län har följande målgrupper prioriterats:

- Nyanlända som har eller riskerar psykisk ohälsa
- Personer med en psykisk funktionsnedsättning
- Personer med en neuropsykiatrisk diagnos
- Barn och unga som har eller riskerar psykisk ohälsa
- Personer 65 år och äldre som har eller riskerar psykisk ohälsa

Samtliga kommuner i Stockholms län kommer att bidra med fyra procent av beviljade stimulansmedel för anställning av två processledare som ska leda och samordna det länsövergripande arbetet. Stockholms stad har reserverat sig för att ett nytt ställningstagande i denna fråga kommer att göras en gång per år.

Bilden är tagen från den länsgemensamma handlingsplanen inom Uppdrag Psykisk hälsa

Den länsövergripande handlingsplanen visar en bild som illustrerar hur satsningarna på respektive målgrupp skär igenom alla nivåer i pyramiden. Delaktighet och rättigheter, ledning, styrning och organisation samt utsatta grupper återfinns på samtliga insatsnivåer. Bilden visar också att stort fokus finns på främjande/förebyggande och tidiga insatser. Det innebär att andra aktörer än socialtjänst behöver involveras i arbetet som exempelvis, elevhälsan,

utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, äldreförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, vårdcentraler, barnvårdscentraler psykiatri och beroendevård med flera.

Redovisning av planerade aktiviteter i Stockholms stad

Socialförvaltningen har i uppdrag att fördela medel till prioriterade aktiviteter i staden samt att årligen redovisa planerade och intecknade medel till Sveriges kommuner och landsting. Löpande inventeringar behöver genomföras och vissa delar av aktiviteterna behöver samordnas. Två utredare har tillsatts, en som har huvudansvar för frågor som rör barn- och unga och en utredare som har fokus på vuxna. En styrgrupp kommer att bildas med representanter från stadsdelsförvaltningar, äldreförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förvaltningschefen har delegation på att hantera de medel inom *Uppdrag psykisk hälsa* som staden erhållit enligt beslut i socialnämnden 2016-08-23 (Dnr 1. 5. 4-365/2016).

Stockholms stad har tilldelats 18,7 miljoner kronor för 2016 och kommer sannolikt att tilldelas ungefär samma summa för år 2017. Staden har utöver dessa 18,7 miljoner också tilldelats 6 099 077 kronor till arbete med ungdomsmottagningarna.

Under hösten har en inventering genomförts som har lett till följande förslag gällande aktiviteter för perioden 2016-2018, under förutsättning att stimulansmedel beviljas i samma nivå som för 2016.

Gemensamma satsningar som omfattar både barn- och unga och vuxna

- Medel tilldelas stadsdelsförvaltningarna inom ramen för det lokala utvecklingsarbetet, med förbehåll att aktiviteter ska genomföras inom områdena förebyggande/främjande, tidiga insatser och delaktighet. Syftet är att förstärka det arbete som redan har planerats utifrån genomförda behovsanalyser vilket är tänkt att fungera strategiskt och effektivt utan att bygga upp parallella processer.
- Aktiviteter inom området delaktighet hos socialtjänstens handläggare genomförs med syfte att förbättra arbetssituationen för handläggare och biståndsbedömare i staden.

- Utlysning av medel till intresseorganisationer som berör prioriterade målgrupper i länet sker en gång per år och en dialog pågår kontinuerligt.
- Inventering av behov inom stadens socialtjänst gällande området delaktighet för brukare.
- Staden deltar i det länsövergripande arbetet gällande samordnad individuell plan, SIP. Om behov av ytterligare åtgärder framkommer ska denna information tas tillvara och aktiviteter vidtas.

Barn och unga

- Material med information på flera språk om hur skolan fungerar i Sverige tas fram till nyanlända föräldrar.
- Möjligheten att översätta föräldrastödsutbildningen ABC till flera språk undersöks.
- Möjligheten att finansiera pågående projekt i staden inom skolfrånvaro undersöks och på vilket sätt lärdomar inom projektet kan spridas vidare utreds.
- Inventering av hur behovet av aktiviteter som riktar sig till HBTQ¹-personer kan utvecklas. Särskild fokus på ungdomar och transpersoner.
- Medel från *Uppdrag Psykisk hälsa* används till fortsatt utveckling av Familjecentraler och eventuellt också i samverkan med Stockholms läns landsting utreda möjligheten att utöka hembesöksmodellen till fler stadsdelsförvaltningar.
- Fördjupande analyser av Stockholmsenkäten genomförs inom området psykisk hälsa i syfte att öka kunskaper, kartlägga risk- och skyddsfaktorer samt identifiera relevanta insatser på både stadsdelsförvaltningsnivå och skolnivå.
- SIP samordnare anställs på två stadsdelsförvaltningar för att säkerställa att samordning sker inom ramen för SIP. Efter

utvärdering kan projektet utökas till flera stadsdelsförvaltningar.

- Stadsövergripande nätverk startas för stadens SIP-samordnare. SIP-samordnarna har koppling till lokala BUS-grupperna.
- Undersöka möjligheten att ta fram SIP- brukarutvärderingar på flera språk.
- Ungdomsmottagningarna har genomfört satsningar enligt tidigare beslut i nämnd och fortsätter att inventera behov inför kommande satsningar.
- Medel tilldelas projektet Fritid i centrum där tre stadsdelsförvaltningar samverkar med skola och idrottsförvaltningen gällande samordning av fritidsaktiviteter för ungdomar med fokus på ensamkommande.
- Medel tilldelas förening som arbetar med barn som har en förälder som vistas inom Kriminalvården.
- Grupper för barn till föräldrar som går igenom en svår skilsmässa genomförs.
- Framtagande av ett översättningsverktyg för att användas inom först och främst skolan för ensamkommande barn- och ungdomar.

Vuxna

- Finansiering av studiecirklar för anhöriga till personer med en psykisk funktionsnedsättning. Undersöka hur anhörigas kunskaper kan användas i stadens förbättringsarbete.
- Möjligheten att genomföra SIP utbildningar för brukare undersöks.
- Äldreförvaltningen tilldelas medel för att genomföra aktiviteter för personer 65 år och äldre inom ramen för handlingsplanen. Samverkan mellan socialförvaltningen och äldreförvaltningen kommer att ske vid planering och genomförande av aktiviteter.

- Fortsatt arbete med att öka kunskaper gällande kognitiva hjälpmedel och bostadsanpassningsåtgärder inom utförarverksamheter som arbetar med personer som har en psykisk ohälsa och/eller missbruk.
- En Work-shop kommer att genomföras inom samtliga verksamhetsområden som rör vuxna om behovet av en funktion som kan ge ett samordnat stöd för den enskilde ser ut. Har verksamhetsområdena samma behov och kan behovet samordnas. Utbildningssatsningar kommer att ske utifrån inventering.
- Projekt med Peer support² fortsätter under 2017. En utvärdering görs för en eventuell vidare utökning av arbetsmetoden.
- Socialförvaltningen ska undersöka möjligheten att genomföra ett samverkansprojekt med Beroendecentrum Stockholm med syfte att minska dödligheten i narkotika.
- Vid behov genomförs utveckling av insatser som utförts inom tidigare PRIO- satsning. Bland annat kommer socialförvaltningen se över möjligheten att tidigare hälsoprojekt utvecklas vidare.
- Projekt för att ta fram en kvalitetsgaranti av vad som krävs av en verksamhet för att möta en person med en kognitiv funktionsnedsättning på ett bra sätt. Eventuellt skulle handledning av Peer support kunna ingå. Görs tillsammans med intresseorganisationer.
- Vad gäller de aktiviteter i den länsövergripande handlingsplanen som rör somatisk hälsa hos personer med psykisk funktionsnedsättning och suicid kommer socialförvaltningen tillsammans med berörda intresseorganisationer särskilt titta på om ytterligare åtgärder behöver vidtas.
- Brukarrevision av tidigare genomfört delaktighetsprojekt kommer att göras.

- Kunskaper inom tidigare genomfört projekt för personer som samlas tas tillvara i staden via bland annat Task Force. Verksamheter som kommer i kontakt med personer samlas och utbyter erfarenheter.
- Undersöka vilka metoder som ska användas för att kunna sprida IPS³ metoden i staden.

Utbildningar

- Utbildningar för ökad kunskap om målgruppen neuropsykiatri genomförs tre till fyra gånger per år för samtlig personal inom socialtjänsten. Denna utbildning har varit återkommande i staden under flera år och intresset för utbildningen är stort.
- Utbildningar för ökad kunskap inom delaktighet, samverkan, målgrupperna m.m. genomförs regelbundet.
- Utbildningar genomförs inom migration och trauma i syfte att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande. Alternativt utgår ersättning till deltagande i exempelvis Transkulturellt centrum utbildningar.
- Utbildningar, 4,5 högskolepoäng, gällande ensamkommande barn- och ungdomar där skolkuratorer, socialsekreterare och boendepersonal går tillsammans för en ökad samsyn kring målgruppen. Syftet är att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande
- Utbildningar inom området HBTQ enligt framtaget paket av Stockholms stads kansli för mänskliga rättigheter genomförs. Syftet är att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande.
- Utbildningar gällande ensamkommande barn- och ungdomar genomförs regelbundet. Syftet är att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande.
- Staden kommer att genomföra aktiviteter inom Länsstyrelsens preventionspaket.

- Ett utbildningspaket tas fram inom området psykisk ohälsa för nyanställda som arbetar i stadens boenden enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Syftet är att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande.
- Utbildningar inom området barn som anhörig och föräldrastöd inom socialpsykiatrins verksamhetsområde och vuxen/missbruk genomförs. Därefter kommer liknande utbildningar att genomföras inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och våld i nära relation. Syftet är att öka kunskaper och ge ett bättre bemötande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Uppdrag Psykisk hälsa är en långsiktig satsning och den länsövergripande handlingsplanen omfattar år 2016-2020.

Förvaltningen anser att behovsinventeringar behöver göras löpande i staden och planerade aktiviteter kan komma att förändras över tid utifrån att nya behov uppstår. Aktiviteterna som föreslås avser därför endast år 2016 till och med 2018.

Psykisk hälsa omfattar ett brett område och kräver insatser på flera nivåer, och förvaltningen är medveten om att föreslagna aktiviteter inte täcker alla behov men att det är en grund för fortsatt arbete.

Bilagor

1. Länsövergripande handlingsplan psykisk hälsa